GAZETA KRAKOWSKA

Nro 10.

Z KRAKOWA DNIA 3. LUTEGO 1811 Roku W NIEDZIELĘ.

Z Łopuszna d. 23. Stycznia.

D. 16 b. m. i r. JW. JX. Adam Hr. Przerębski, niegdyś Kustosz i poźniey Pisarz Wielki Koronny, Kanonik Katedralny Krakowski, Opat Kommendataryusz Jędrzejowski, Orderow Orła Białego i Swiętego Stanisława Kawaler, w 77 roku wieku swego, dla przyiacioł swych drogie, a dla całey Publiczności wazne życie zakończył. — Cnoty i zasługi tak prywatnego, iak publicznego zycia, tego znakomitego Męza, są az nadto wiadome. — Zył dla Kościoła, Oyczyzny, Obywatelstwa, a szczególniey dla Przyiacioł. — Przyiaźń na Jego sercu działała cuda niezmierne; dla tey niczego nieoszczędzał, dla tey wszystko poświęcał. — Tyle pogodzonych Familiy, tyle odwiecznych processow, przez niego uspionych, tyle łez sierot, nędzy i ubostwa, Jego dobroczynną ręką otartych, są wiecznym czynnego Jego życia świadectwem, naypięknieyszym do naśladowania wzorem. — JW. Franciszek Dobiecki, Sędzia Pokoiu Powiatu Kieleckiego, Orderu S. Stanisława Kawaler, wraz z swoią Małżonką, Antonillą z Hrabiow Przerębskich, zmarłego Synowicą, swoiemu Stryiowi na dowod wdzięczności starali się pogrześć Jego szanowne zwłoki z tą Religiyną okazałością, iaka się tak znakomitemu mężowi należy. — Opatrzność tak zrządziła, iż w domu tey Synowicy, którą naybardziey kochał, i od którey naywiększego przywiązania doznawał, dni swoie zakonczył. — Zaproszony JW. JX. Gorski, Senator Biskup Kielecki, ludzkości, a szczególniey Familii Przerębskich i Dobieckich przyiaciel, otoczony licznem Duchowieństwem, w przytomności licznego Obywatelstwa, i prawowiernego ludu d. 22 b. m. z uroczystym obchodem złozył do Grobu w Łopusznie zwłoki tego szanownego Męza. — W. JX. Łącki, Kanonik Katedralny i Kanclerz Kielecki, w piękney i poruszaiącey mowie, która na naleganie Przyiacioł z druku wyydzie, zasłudze i cnocie Hrabiego Przerębskiego oddał sprawiedliwe uwielbienie. — Mowę tę następuiącym zakończył Epilogiem: — "Odpoczywaj spokoynie Męzu Prawy! Zadne wyrzuty sumienia, zadna ludzka nienawiśc, zadne narzekanie i przeklęstwo snu Twego przerywac nie będzie. — Błogosławieństwa ludzi, których uszczęśliwiłeś, przywiązanie Familii, którey byłeś roskoszą i ozdobą, wdzięczność Przyiacioł, dla których żyłeś, łzy sierot i ubostwa, które tylekroć razy otarłeś, towarzyszą Ci do grobu, cieniom Twoim, nie na marmurach, ale na swych czułych sercach wiekopomne stawiaią pomniki."

Z Drezna d. 17. Stycznia.
(Z Gazety Hamburskiey.

Drugi bal u dworu w przeszłą sobotę był rownie świetny, iak liczny. Osoby familii Królewskiey tańcowały wiele, J. K. Mość rozmawiał długo z posłami Francuzkim i Rossyyskim.

Zapewniaią, iż stany seymuiące zezwoliły iuż na proponowane od Króla pomnożenie podatkow i trudnią się teraz ich rozkładem i sposobem wybierania. Niektórzy żądali, aby dobra szlacheckię były od nowych tych podatkow uwolnione, ale większa liczba obstawała, aby rownie na wszystkie klassy obywatelow były rozłożone i do podatkow gruntowych dołączone.

Mowią, iż Król posłał stanom dwa wyroki pod d. 7 Stycznia. Pierwszym nadaie J. K. Mość poddanym wyznania Kalwińskiego rowne prawa, iak poddanym Katolickiey i Luterskiey religii. Drugim podwyższona iest iednym fenigiem opłata od funta mięsa. Summa, iaka się ztąd zbierze, obrocona bydź ma na pensyę dla tych poddanych, którzy na usługach kraiowych doszli podeszłego wieku lub zdrowie utracili. Oba wyroki przyięte od stanow zostały.

Zimno zwolniało cokolwiek od dni kilku i Elba grozi zrzuceniem lodu.

Hamburga d. 13. Stycznia.

Wczoray nadeszła tu przez sztafetę wiadomość, iż podług nadeszłego do Paryża urzędowego doniesienia, twierdza Tortosa w Hiszpanii poddała się w kilka dni po rozpoczętem bombardowaniu zwycięzkiemu Cesarsko-Francuzkiemu orężowi.

Zabrano w tey twierdzy 12,000 ludzi, składaiących iey załogę, pomiędzy któremi 400 officerow; znaleziono 200 dział, 2 miliony ładunkow, i wielki zapas wszelkiego gatunku żywności.

Tak więc Jenerał Hrabia Suchet, dowodzący oblegaiącym korpusem, wydarł Hiszpanom chwałę, którą się szczycili, iż potrafią tę twierdzę obronić.

Wzięcie Tortosy iest nader ważne, ponieważ zapewnia Francuzom posiadanie królestwa Walencyi i poddaie im zupełnie bieg rzeki Ebro.

Z Paryża d. 16. Stycznia.

D. 13 po mszy, na którey znaydowała się Nayiaśnieysza Cesarzowa, która przy swey ciąży cieszy się dobrem zdrowiem, była audyencya w pałacu Tuilleries, po którey przypuszczonemi zostali do wykonania przysięgi: Baron Durand, nowy minister J. C. K. Mci w Neapolu, i P. Edward de Moustier, minister J. C. K. Mci w Karlsruhe. Daley Xżę Arcykanclerz przedstawił J. C. K. Mci: Hrabiego d'Arberg, prefekta uyścia Wezery, Barona Goyon, prefekta departamentu środziemnego morza, Kawalera Derville, prefekta departamentu Simplon i Barona Pyecke, prefekta uyścia Skaldy; Xżę Wicehetman: Jenerała dywizyi Hogendorp, Jenerała brygady Chamberlhac, &c. Nakoniec przedstawione były Hrabine Chabrillant, Louvois, Lucay i Talhouet.

Podług wyroku Cesarskiego pod d. 11 Stycznia utrzymana iest opłata konsumcyyna od mąki, kamiennych węgli i tytuniu, które z innych departamentow państwa lub z zagranicy wprowadzane są do Hollandyi i ma bydź podług Hollenderskiey wagi i w Hollenderskich pieniądzach opłacana. Dotychczasowa opłata konsumcyyna na inne przedmioty iest znie-

stiona ſ te podpadaią tylko opłacie celney.

P. Helveet, referendarzowi powierzona ieſt dyrekcya i dozor nad zakupywaniem, robieniem i przedawaniem tytunu.

Xżę Borghese poiechał z Turynu do Genui dla prezydowania w tamteyszem wybiorczem kollegium.

Radzca ſtanu, Baron Pommerneil, mianowany zoſtał jeneralnym dyrektorem drukarń i handlu xięgarskiego.

Na mocy oſtatniey uchwały senatu względem wybrania popisowych w roku 1811 wydane są od rządu rozmaite inſtrukcye. Między innemi pewna liczba zaraz maiących ſię ſtawić popisowych przeznaczona ieſt dla uzupełnienia żandarmeryi, którey oddziały znayduią ſię przy woysku w Hiszpanii i Portugalii, w Illiryi, w północnych Niemczech i Hollandyi.

W wielu okolicach Francyi tak wielki śnieg upadł, iż trudno od mieysca do mieysca przeiechać.

Umarł tu Jenerał Franceschi.

Wyrok Cesarski ſtanowi, iż wierzyciele zniesionych klasztorow i zgromadzeń otrzymaią swoie zapłaty przez prefektow departamentowych.

Z Peterzburga d. 5. Stycznia.

Nowa taryffa celna wyszła teraz z druku; nadaie ona w cale nowy bieg Rossyyskiemu handlowi i zmierza do podniesienia kraiowego przemysłu. Zawiera między innemi co naſtępuie:

Dla w prowadzania zagranicznych towarow na przyszłość będą tylko naſtępuiące porty otwarte: na białem morzu Archangel; na Baltyckim: Peterzburg, Rewel, Ryga i Lipawa; na czarnem i Azowskim morzu: Odessa, Feodosia i Tanga rok. Lądem komory celne: Polonga, Radziwiłow i Dubossar. Wszyſtkie inne porty i celne komory są dla wchodzących towarow pod karą konfiskaty zamknięte.

Poczet dozwolonych na przyszłość zagranicznych towarow ieſt bardzo krotki, i zawiera tylko nieodzownie potrzebne rzeczy z podwyższonem cłem. Osadowe i farbierskie towary nie mogą być iak tylko przez wyznaczone wyżey porty w prowadzane. Lądem nie wolno z dnych w prowadzać.

Zakazane są: sukna i wszyſtkie wełniane towary, rafinowany cukier, bawełniane towary; daley wszyſtkie zagraniczne fabryczne rzeczy, wyiąwszy iednak kosy, narzędzia i inſtrumenta; wina w butelkach i ogołem wszyſtkie kosztowne wina; pozwolone są tylko Francuzkie, Niemieckie i Maderskie wina w oxewtach za opłatą celną 80 rubli od oxewtu. W prowadzanie zakazanych towarow bądź przez otwarte porty lub komory, bądź inną drogą podpada wielkiey karze. Pozwolony tylko ieſt surowy cukier wszelkiego gatunku za opłatą po 7 rubli od puda, a kawa po 7 rubli od puda. Na wywoz lnu, konopi, łoiu, &c. podniesione ieſt także cło. Od 1 Stycznia 1811 podług dawnego kalendarza nowa taryffa mieć będzie moc swoią.

Z Konſtantynopola d. 20. Liſtopada.

Czytamy w gazetach, że handel Angielski wielkie ſtraty na północy ponosi, lecz i tu nie w naylepszym znayduie ſię ſtanie. Magazyny w Malcie, Smyrnie, Salonice i w tuteyszey ſtolicy zapełnione są Angielskiemi towarami, których mało co, albo źle sprzedaią. Kilka iuż tu pokazało ſię bankructw, a więcey ich ie-

szcze oczekuiemy. Rząd zakazał wywozu żelaza, lin i płotna na śrzodziemne morze, co Anglikom bardzo nie na rękę; chciwie bowiem chwytali te towary przychodzące do nas z Rossyi. Jeżeli czarne morze pozostanie dłużey zamknięte, tedy wypadnie nam wyrzec się znaczney części handlu.

Głowna kwatera W. Wezyra znayduie się ciągle w Szumli, która pod kierunkiem obcych indzinierow bardzo iest obwarowana. Prawe iego skrzydło ciągnie się ku brzegom morza czarnego, a przednia straż stoi w Boghirde. Zdaie się, że W. Wezyr zamyśla Warnę oswobodzić. W Markeiopel stoi mały korpus Rossyyski, uważaiący prawe skrzydło Tureckie. Lubo Warna iest opasana, może iednak bydź morzem w wszystkie potrzeby opatrzona, ponieważ Rossyyska flota, która ią od morza zamykała, odpłynęła do Krymu. Lewe skrzydło woyska Tureckiego zasięga aż do Baghelik, a stamtąd do Tarnowa w zachodniey Bulgaryi. Założono mocne szańce, dla przeszkodzenia Rossyanom do postąpienia naprzod z Rasgradu. Lecz oni przednią straż tylko tam maią. Głowna ich siła rozłożona iest między Ruszczukiem Nikopolis i Silistryą. Jeden korpus woyska maią w Felowa, drugi w Taslitepi. Nic do tego czasu nie okazuie, ażeby zamyślali wtargnąć wewnątrz Bulgaryi. Poiedyncze Rossyyskie i Tureckie korpusy stoią w Bulgaryi i nad granicami Serwii. W Sofia utworzony został odwodowy korpus. Przy Deligradzie stoią Rossyanie z Serwiianami, a Turcy w Nissie. Korpus Jenerała Sassa iest połączony około Widynu. Część Rossyyskiey jazdy udała się na zimowe leże do Wołoszczyzny.

Z Hermanstadtu d. 31. Grudnia.

(z Gazety Presburskiey.)

Mołdawia i Wołoszczyzna podaie swoim posiadaczom wielkie zrodła, i nie ma dziwoty, że posiadanie tych prowincyy iest oddawna pierwszem życzeniem Rossyi. Katarzyna wtora po zdobyciu tych prowincyy w roku 1770 przez Feldmarszałka Romanzowa, oświadczyła ukazem, który sześć razy po wszystkich kościołach kazała przeczytać, że Mołdawia i Wołoszczyzna zostaną na wieczne czasy pod iey opieką i nigdy nie wrocą pod panowanie Tureckie; owczesne atoli okoliczności zniewoliły tę Monarchinią do odstąpienia swoiego zamiaru, i Bessarabia, Mołdawia i Wołoszczyzna zostały przez pokoy w Kamarczyk na powrot Porcie oddane. Mieszkańcy ostatnich dwoch prowincyy mienią się teraz bydź, podług listow z Bukarestu, poddanemi ogromnego państwa Rossyyskiego, co przyszły pokoy bezwątpienia rozstrzygnie. Tym czasem zimna pora roku zniewoliła obustronne woyska do zachowania się spokoynie; Turcy stoią częścią w swoich szańcach i uważaią poruszenia Rossyanow, częścią skupieni po domach, większa zaś część Rossyyskiego woyska rozłożyła się na zimowe leże w Mołdawii i Wołoszczyznie, niektóre tylko zostawiwszy korpusy za Dunaiem, które zasłaniaią tak głowne woysko z tyłu, iako też zdobyte twierdze nad rzeką Ister.

Ciekawa iest iaki los spotka Bulgarya, gdzie teraz przeniosł się plac woyny. Bulgarya czyli Bulghar-Jli, która na północney stronie góry Hamus leży, i na wschod do morza czarnego, a na północno zachod do Dunaiu przytyka, stanowiła nie-

gdyż niższą Mosia. Na rozległości 1740 mil kwadratowych liczy około 1,500,000 mieszkańcow, którzy początkowo pochodzą z Azyi, i częścią Grecką, częścią Mahometańską wyznaią religiią. Zyią z rolnictwa, lubo obszerne pastwiska wzywaią ich także do hodowania bydła. Cały kray tak w dolinach, iako i w pagorkach iest bardzo urodzayny. Nayważnieysze miasta podzieloney na 4 baszowstwa Bulgaryi są: Sofia, maiąca 46,000 mieszkańcow, Nikopolis, Szystowa, maiąca 21,000 mieszkańcow, daley Ruszczuk, Silistrya i Widyn, z których 5 ostatnie są obwarowane, nakoniec Warna, sławne miasto handlowe nad morzem czarnem, maiące 16,000 mieszkańcow. Utrata Bulgaryi bardzo byłaby bolesną dla rządu Tureckiego, zwłaszcza, iż stolica byłaby z blizka zagrożona. Lecz nie tylko o tę prowincyą, ale i o Moldawiią, Wołoszczyznę i Bessarabią idzie Porcie i mocno się lęka niebezpiecznego sąsiedztwa Rossyi, i dla tego ciągłe czyni uzbraiania i w rożnych miastach zakłada magazyny.

List z Konstantynopola donosi, iż zaburzenia janczarow, iako też nieukontentowania po prowincyach częścią łagodnością, częścią surowością przytłumione zostały; lecz zato Wechabici w Azyi stali się teraz dla Porty straszniey szemi, niżeli kiedy. Woyska ich dobrze są uzbroione, a woienna ich wściekłość, którey naywiększe towarzyszy okrucieństwo, rozszerza wszędzie strach i zniszczenie. Liczba ich ma bydź znaczna, ale gdyby Porta miała wolne ręce, potrafiłaby iednak pokonać tę fanatyczną hordę. Po zdobyciu iednego Arabskiego miasta, które im odporczyniło, wyrznęli wszystkich mężczyzn, cieżarnem kobietom żywoty rozrzynali i nawet niemowlętom w swey wściekłości nie przepuścili. Mogąż Tygryssy lub Wilki bydź sroższemi!

Z Londynu d. 7 Stycznia.

(Z Monitora)

Gazeta *Tymes* zawiera artykuł względem woiennych zdarzeń w Portugalii; lecz przestrzegamy (dodaie Monitor) iż artykuł ten pełen iest fałszow i kłamstw. I tak między innemi wyraża:

" Massena przeszedł za rzekę Mondego, w 60,000 woyska, pomiędzy którem znaydowało się 10,000 jazdy. ( ) Strata iego wynosiła w zabitych, ranionych i poymanych 7 do 8000 ludzi. (2) - Gdyby do Anglii doszła była wiadomość, iż Jenerał ten zamienił Portugaliią na pustynią, do czego upoważniało go prawo woyny, byłby na siebie ściągnął nayprzykrzeysze zarzuty i postępek iego względem sprzymierzyńcow naszych uważany byłby iako czyn barbarzyński; powiedzianoby, iż był naśladowca wandalismu Francuzkiego (3) Lord Wellington okazał w nayprzykrzeyszych okolicznościach uczciwość i

Przypiski Monitora: (1) *Nie wchodząc w liczbę woyska z obu stron, powiemy tylko w ogólności, iż Anglicy źle są uwiadomieni.*

(2) *Jest o 4/5 przesadzone.*

(3) *Zabawne iest porownanie odezwy Lorda Wellingtona i mowy Anglikow przed 4 miesiącami, z tem co teraz mowią. Przed 4 miesiącami spalił i zniszczył Lord Wellington wszystko, zamieniaiąc cały kray na pustynią, dla wstrzymania postępu nieprzyiaciela. W rzeczy samey poczynił tak okropne spustoszenia, iakich nie ma w dzieiach przykładu, i te nowym są dowodem nieludzkiego i dzikiego charakteru narodu Angielskiego. Widząc Anglicy teraz, że pomimo przeszkod, które poczyni-*

odwagę zgodną z charakterem Anglikow; przyrzekł tym mieszkańcom opiekę, którzy uni ali prześladowania nieprzyiaciela. Spustoszenia, które zaszły, a które Monitor bezwstydnie wystawia, jakoby przeszły zdrożności Francuzow, (4) popełnione od samych mieszkańcow zostały. (5) — Szczęściem, że Jenerał Romana wezwany został do obrony linii Torres Vedras; bo nakazane prze Napoleona poruszenia, tak były dobrze ułożone, iż korpus Romany, który, iak Napoleonowi wiadomo, iest duszą rokoszanow Hiszpańskich, byłby nieochybnie zniszczony. Trzy dywizye Mortiera, Iunota i trzecia z Madrytu były przeciw temu korpusowi z trzech stron przeznaczone. — Lord Wellington zawsze miał mnieysze od nieprzyiaciela siły, bo w tey chwili nie liczy iak 45,000 ludzi sprzymierzonego woyska, a nie miał i takiey siły nim dostał się do linii Torres Vedras. — Zamiarem Masseny było opanować Lizbonę i na iey murach zatknąć orły Napoleona. Lecz gdy zatrzymał się w Alenquer, wypada wierzyć, iż uznał za przyzwoitszą i przyzwoitszą rzecz zostawić tę chwałę Panu swoiemu, i że cofnie się, póki J. C. K. Mość nie zechce sam tryumfalnie wniyśdź do stolicy Portugalskiey. — Massena otrzymał posiłki i ieszcze mu nowe idą. Dostał także ammunicyą, którey musiało mu brakować, poniewaz tak dalece posunął swoią oszczędność, iż do tego czasu nie uderzył na stanowisko Torres Vedras. Wszystko to nic nie dowodzi przeciw Angielskiemu jenerałowi, który nie może bydź razem w Torres Vedras i w Kastel-Branko. Gdyby Lord Wellington miał pod sobą tyle Anglikow, ile Massena Francuzow, pewny iestem, iż ostatni nie długo gościłby w Portugalii. — Nigdy nie wątpiono o możności wzięcia Abrantes, a nawet Lizbony; lecz poprzedzi te korzyści chwalebna obrona. — Lizbona nie iest ieszcze bombardowana. Popsute drogi i niepomyślna pora przeszkodzą nieiaki czas nadeyściu artyleryi i usypaniu batteryy; nadto Angielskie armatne szalupy nie są przyzwyczaione patrzeć spokoynie na sypanie takowych batteryy. — Na czele 30,000 wybornego woyska nie odważył się Murat wylądować do Sycylii, chociaż iego podarunki i obietnice ziednały mu tam stronnikow. Mowią iednak o ułożonym wylądowaniu do Irlandyi i Anglii, czemu wierzyć nie można. Flota Francuzka na Skaldzie podlega wielkiemu niebezpieczeństwu, gdy ta rzeka zamarznie; zamiast użycia iey do wyprawy, muszą więc Francuzi myśleć o uchronieniu iey przeciw żywiołom. — Gdyby Lord Wellington miał był 40,000 Anglikow w Talaveyra i Hiszpanie dopełnili byli iego rozkazow, byłby przeparł Francuzow na lewy brzeg Ebro. Gdyby był miał 60,000 Anglikow, oprocz Portugalczykow i Hiszpanow pod czas ob-

nili, woysko Francuzkie postąpiło w kilku dniach 80 mil naprzod i opatrzone iest od 4 miesięcy obficie w wszystkie potrzeby, i nie mogąc poiąć, iak się to stać mogło, chcą tedy wmowić, że Lord Wellington wspierał mieszkańcow i kraiu oszczędzał.

(4) *Służy to dla Anglikow; ale nie dla mieszkańcow stałego lądu, którzy wszędzie widzieli woyska Francuzkie.*

(5) *Gdyby mieszkańcy byli sami niszczyli, tedy byliby wszystko zniszczyli, nadewszystko nie byliby zostawili magazynow zboża, wina i ryżu, które woysko Francuzkie obficie zapomogły. Powiedzieć przeciwnie można, iż mieszkańcy ukrywali co mogli i ukryte te przed Anglikami zapasy dostały się Francuzom w ręce.*

lężenia Ciudad-Rodrigo, tedy ani iednego Francuza nie byłoby dotąd na całem półwyspiu. (6)

Jeden z Weteranow.

Gazeta *Morning-Chronicle* zawiera co naſtępuie:

" Wczoray rozpuszczono tu wiadomość, że Maſsena zaczął ſię cofać; lecz mniemamy, iż ta pogłoska wszczęła ſię ſtąd, że 9ty korpus poszedł do Madrytu. Za przyczynę tego poruszenia podaią, iż w ſtolicy wybuchnął rokosz, co takze podpada wątpliwości. Naſtępuiący liſt nadszedł tu oſtatnią pocztą z Lizbony:

Z Val de Santarem d. 15 *Grudnia.*

" Stoiemy tu o pół mili drogi od nieprzyiaciela, a ſtraże są tylko o 100 prętow od ſiebie oddalone, które ſtrumyk przedziela. Tak mało spodziewamy ſię potyczki lub przynaymniey poruszenia, iż kazałem w mціey chacie poſtawić kominek. Sypiam co noc w moim łożku bez naymnieyszey przerwy, i czynię sobie wygodę, iakiey od dawna byłem pozbawiony.„

Mamy donieſienia z Karakas do pierwszych dni Grudnia, o którym czaſie znaydowała ſię ta osada w zupełney anarchii. Codziennie oczekiwano tam przeciwney rewolucyi; wszyſtkie bogate i znacznieysze familiie wyniosły ſię ſtamtąd, zabieraiąc, co tylko mogli wywieźć.

Król ma ſię na przemiany raz lepiey drugi raz gorzey.

Dnia 10. *Stycznia.*

Król ma ſię dziś cokolwiek lepiey.

Deputacya od obu izb parlamentu udała ſię dziś do Windsoru, dla donieſienia Królowey o poſtanowieniach parlamentu. Inna deputacya poiechała po godzinie 1 do Carltonhouse do Xcia Wallii, dla uwiadomienia go o tychże poſtanowieniach. Odpowiedzi Królowey Jmci i Xcia Wallii będą dziś w wieczor niższey izbie udzielone, a iutro izbie lordow.

Zapewniaią, iż Królewicz Naſtępca tronu odpowiedział, że powinność iego względem Króla i poważanie życzeń obu izb zniewalaią go do przyięcia przykrego ciężaru, który na niego włożono, przyſtaiąc na określenie władzy swoiey.

Z Neapolu d. 25. *Grudnia.*

Stosownie do odwiecznego zwyczaiu deputacyą od tuteyszey municypalności przyniosła wczoray, w wigiliią Bożego narodzenia, Królowi podarunek, składaiący ſię z wszelkiego gatunku drobiu, owoców, kwiatow i ogrodowin. Podarunki te oddane zoſtały częścią w naczyniach Etruskiey roboty, częścią na podſtawkach wyſtawiaiących ogrody Angielskie i rozmaite okolice. Na iedney z nich widziano okolicę Peſtum i iego rozwaliny, na drugiey okolice Tiwoli. J. K. Mość przyiął te podarunki z uprzeymością i zawołał swe dzieci, które bardzo ſie niemi ucieszyły.

J. K. Mość odwiedził w tych dniach

(6) *Chociażby Lord Wellington był nawet miał w Tallaveyra 40,000 Anglików, tedy przy niewiadomości, w iakiey się znaydował względem położenia rzeczy, byłby ie ſtracił; bo byłby przeciw Madrytowi poszedł, a 2gi, 5ty i 6ty korpus Francuzkie byłyby go od Tagu oderznęły. Chełpienie to Anglików ieſt nie do poięcia. Posiadaiąc korzyść bycia panami morza, maiąc liczne woyska i kommissarzów pod swoiemi rozkazami, przymuszonemi iednak są ſtać w szańcach na wzgórzach przy swoich okrętach. Daleko zachodzi różnica między ukrywaniem się w szańcach, a prowadzeniem woyny przez mądre obroty; lecz Anglicy nie maią do tego ani woyska, ani zręcznego jenerała.*

tuteysze szpitale, zakłady dobroczynności i prac publicznych i oświadczył ukontentowanie swoie z dobrego onych urządzenia. W ostatnim domu znayduie się teraz przeszło 1000 dorosłych osob i dzieci Lazaronow, które dawniey żyły w próżniactwie, a teraz przez robienie płotna, wełnianych materyy, czapek, &c. znayduią użyteczne zatrudnienie i zyskuią pieniądze. Przed 15 laty liczono w tuteyszem mieście do 30,000 Lazaronow; teraz zaledwo ich pamięć pozostaie. Tyle może rząd dzielny!

Dnia 28. — Król odstąpił kupcom tuteyszym nowey opłaty od znalezionych u nich osadowych towarow. Oni obowiązali się za to złożyć 85,000 srebrnych dukatow (talarow po 8 zł.) za które zbudowany i uzbroiony bydź ma liniiowy okręt o 74 działach. Wszystkie przychodzące tu teraz osadowe towary opłacaią z resztą nowe cło. Ceny ich są iednak dosyć nizkie. Od dziesięciu dni zawinęło tu wiele Amerykańskich kupieckich okrętow z Bostonu, Nowegoiorku, &c.

Z Soloturny d. 1. Stycznia.

Dziś o godzinie 8 z rana poiechał P. Szulteiss, Henryk Grimm, z Wartenfels do Frauenbrunnen, dla obięcia urzędu Landmana Szwaycaryi. Jako dodani od rządu do tego czynu świadkowie towarzyszyli mu Rądzcy stanu Roll, Lüthy i Glutz. Za nim iechała deputacya od magistratu i naczelnicy rożnych korpusow woyskowych. Wiazdowi iego assystowały oddziały strzelcow konnych i artyleryi konney. O godzinie 1 po południu dotychczasowy Landman Wattewill oddał urząd nowemu Landmanowi z kantonu Soloturny z zwykłemi obrzędami. Około godziny 3 po południu wystrzały z dział ogłosiły powrot nowego Landmana do naszego miasta.

Z Bruxelli d. 15. Stycznia.

Dziś przeszedł przez nasze miasto oddział Angielskich jeńcow, pomiędzy ktoremi 6 officerow, we wnątrz Francyi. Pochodzą oni z liniiowego okrętu Angielskiego, który rozbił się niedawno przy Texel.

Z Amsterdamu d. 15. Stycznia.

Xiże Arcypodskarbi państwa używa od kilku dni w rządowych pismach tytułu Wielkorządzcy, zamiast dawnieyszego Namieśnika jeneralnego.

Znayduie się tu teraz około 150 z Anglii przybyłych jeńcow rożnego narodu, którzy dalszego oczekuią przeznaczenia.

Zaprowadzenie nowego porządku rzeczy idzie tu w nayd godnieyszym sposobie; bieg interessow nie iest bynaymniey przerwany.

Z Liworn d. 28 Grudnia.

Wczoray w wieczor przybyła tu W. Xżna Jmć Toskańska z swoim małżonkiem, i w towarzystwie kilku kawalerow z Pisy. Jechała stamtąd po nad brzegami morza konno.

D. 25 b. m. dało się tu także czuć mocne trzęsienie ziemi, które sprzęty w domach poobalało i niektóre domy znacznie porysowało; ale więcey żadney nie zrządziło szkody. W Korfu spalono także Angielskie towary.

Z Wiednia d. 23. Stycznia.

Bieg Bankocetli iest dziś następuiący:

Za 100 zł. ryń. w konwencyyney monecie 890 złr. Bankocetlami.

Za czerwony złoty Hollenderski 41 złr. 30 kr.

Za czerwony złoty Cesarski 41 złr.

DODATEK

DO N^ru 10.

GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 3. LUTEGO 1811 Roku W NIEDZIELĘ.

Od granic Hiszpańskich d. 17. Grudnia.

Podobną do prawdy zdaie się bydź rzeczą, iż część korpusu odwodowego w Waladolidzie zgromadzonego pociągnęła przez Salamankę do Almeidy w Portugalii, częścią, aby tę twierdzę osadzić, częścią, aby blizsze okolice z nieprzyiacioł oczyścić; nareszcie, aby utrzymać związek z korpusem Jenerała Drouet, który teraz lewe skrzydło woyska Masseny składa. Druga część wspomnionego odwodowego korpusu wyszła z Waladolidy w celu rozłożenia się przy Salamance, i zabezpieczenia posiadłości tey prowincyi. Składa się ona po większey części z gwardyi Cesarskiey, która od niejakiego czasu w okolicach Burgos obozowała. Kilka iednak pułkow gwardyi pozostało ieszcze w Waladolidzie. Spodziewano się także w Burgos korpusu Jenerała Tarreau, który się z 3ch dywizyy składa. Woysko tego korpusu po powrocie swym z Niemiec stało długo na prawym brzegu rzeki Loire przy Nantes, a na początku zimy do Baiony wyruszywszy, po większey części tamtędy przechodziło. Po oddaleniu się korpusu Jenerała Drouet z okolic Almeidy, milicye Portugalskie dawniey do północno-zachodniey odparte Portugalii, posunawszy się na przod zbliżyły się do Almeidy, lecz skoro tylko poszli przeciw nim Francuzi, cofnęły się z niesłychanym pospiechem, i za rzeką Duero szukały bezpieczeństwa. Francuzkie odwodowe woyska zaymuią teraz Walhelhas, Pinhel, &c. &c. i zasięgaią aż pod Viseu. Zachodnia zaś część prowincyi Beira opuszczona iest od nich, a nawet wyszła załoga z Koimbry, gdyż Massena wszystkie swe głowne siły skupił. Dla utrzymania związku z woyskiem w Portugalii obsadzenie drogi z Viseu przez Koimbrę do Leyria prowadzącey nie iest iuż potrzebne, bo sobie pewną w tym względzie otworzono drogę przez Belmonte i Castelbranco. Na tey to drodze dywizya Jen. Gardanne i korpus Drouota z głownem połączyły się woyskiem. Po przybyciu woysk tych do Sarcedas, miały otrzymać rozkaz udania się ku Tagowi, i zwrocenia się ku Zezere. Ostatnie ich stanowiska były Proença-Noya i Ferreira. Oblężenie Abrantes niezawodnie ma bydź przedsięwzięte, a tymczasem Massena użyie głownego woyska do innych działań. Część iego miała przebydź Tagus w bliskości Kamuska w celu uderzenia na Anglikow którzy w tey stronie na przod postąpili. Brzeg Zezery od Ferreira do Punhete szańcami iest obwarowany. Oczekiwać z resztą należy ważnych doniesień od woyska Por-

tugalskiego, których dotychczasowe obroty miały w zamiarze ułatwienie przybycia posiłkow. Gdy już teraz celu tego dopięto, może więc powszechny szturm nastąpi. Nareszcie we wschodniey części Portugalii więcey widać przychylności ku Francuzom, niż w portach i na brzegach północnych, gdzie Anglicy z przyczyny swych związkow handlowych wielu maią stronnikow. Postępowanie Anglikow niemało przyłożyło się do ich znienawidzenia. Officerowie Angielscy dowodzący milicyą, wiele dzikości okazuiąc, nie umieią się stosować do sposobu myślenia Portugalczykow. Małe ich przewinienia surowo karzą, a przeciwnie Anglikom wielkie przestępstwa uchodzą bezkarnie. Spustoszenia, zacząwszy od Koimbry aż do Pinhel z wielkiem okrucieństwem dokonane, rozszerzyły postrach, i poniekąd ułatwiły wybieranie mieszkańcow do woyska; lecz iednak z tego powodu gwałtowne wydarzyły się sceny. — W północnych okolicach górzystych Portugalii mieszkańcy całych powiatow wzbraniali się wyruszyć w pole za Anglikow. Nawet w Oporto, gdzie Anglicy tyle kupieckich maią związkow, źle się obchodzono z officerami Angielskiemi, a obywatele tego miasta mieli sobie przyrzec żadney załogi Angielskiey nie przyymować.

Rozmaite wiadomości.

Stroik, w którym W. Xżna Rossyyska Konstantynowa pokazała się pod czas uroczystości w Rzymie, w Grudniu, zaćmił wszystko, co tylko tam z brylantow dotąd widziano.

Podług dziennika ligi Reńskiey na miesiąc Wrzesień 1810, wszystkie kraie ligi Reńskiey maią 5,703 mil kwadratowych rozległości i 14 mil: 985,265 mieszkańcow. Kontyngens woyskowy wszystkich Królow, WW. Xiążąt, Xiążąt (ogółem 39) wynosi 118,682 ludzi.

W Monachium wyszedł d. 1 Stycznia rozkaz dzienny do woyska, w którym wyrażono: iż ważny wpływ do służby i przykład naywiększego woyska, wskazuią potrzebę, że stopnie woyskowe nie będą na przyszłość rozdawane podług kolei starszeństwa, ale podług okoliczności i dogodności służby.

W Xięstwie Anhalt-Köthen zaprowadzono nową konstytucyą czyli urządzenie, które zbliża się do Francuzkiego. Szlachta iest utrzymana, ale wszystkie iey przywileie są zniesione.

Król Wirtemberski posłał żonie Rzemieślnika Schwarz w Weilhelm, która 4 dziewczęta porodziła 55 zł. ryń. w podarunku.

Stopnie Zimna.

Dnia 29go Stycznia 1811.

	z rana	po południu	w wieczor.
	— 11 —	— 2 —	— 10.
— 30	— 5 —	— 2 —	— 7
— 31	— 13 —	— 5 —	— 10.
— 1 Lut:	12 —	— †2 —	— 3.
— 2	— 10 —	— 3 —	— 5.

† *Znak ciepła.*

J. Karkoszyński. Z. O.

DONIESIENIA.

W dobrach Sobkowie JW. Hrabi Szaniawskiego dziedzicznych, w powiecie Szydłowskim leżących, iest do puszczenia w arędę roczną propinacya piwa, oraz od S. Jana b. r. propinacya gorzałki, do którey propinacyi należy 12 wsi i iedno miasto Sobkow, Browarow iest dwa. — Zboża można będzie w skarbie JW. Hrabi dostać, za umowioną cenę. Ktoby sobie życzył, zgłosić się może pod Nr. 180 na ulicy Grodzkiey, a tam o warunkach kontraktu, poweźmie wiadomość.

Trybunał Cywilny Pierwszey Instancyi Departamentu Krakowskiego, czyni wiadomo całey Publiczności, a wszegolności obywatelom Powiatow Pileckiego, i Lelowskiego: iż na mocy konwencyi Dreznenskiey dnia 10go Września 1810 zawartey, wszelkie depozyta własności Xiestwa Warszawskiego dotąd przez Rząd Pruski zatrzymane, zwroconemi bydź maia; ktoby więc miał depozyt, lub inną iaką własność przez bywszy Rząd Królewski Pruski zatrzymaną, ma się zgłosić w przeciągu dni 14tu do tuteyszego Trybunału W Krakowie dnia 2 miesiąca Stycznia 1811.

Nikorowicz Prezes.

Metakiewicz,

Sąd Policyi poprawczey Departamentu i wydziału Krakowskiego, oznaymia ninieyszym Ur. Franciszkowi Baliszewskiemu, że dla niego otrzymał dekret nominacyina kancellistę. Gdy zaś do odebrania go i złożenia przysięgi dotąd niestawia się, wzywa go przeto, ażeby w ciągu dni 14 do odebrania tegoż i złożenia przysięgi tu zgłosił się, inaczey urząd, na który powołanym został, za wakuiący ogłoszonym, a tem samem komu innemu udzielonym będzie. — W Krakowie d. 19 Stycznia 1811

Więckowski.

Hiszewski.

Michiński.

Sąd kryminalny Departamentow Krakowskiego i Radomskiego z doniesienia Wysokiego C.K. Gubernium Lwowskiego do JW. Ministra Sprawiedliwości Xięstwa Warszawskiego uczynionego, zawiadomia rodzicow i krewnych Anny Kapia, że ta przy fortyfikacyach twierdzy Komoru dnia piątego Maia 1810 roku zmarła.

Piekarski.

Jorowsk, Sekr.

Komora Cełł Wolno handlowego Miasta.

W skutku dyspozycyi JW. Dyrektora Skarbu Publicznego w Departamencie Krakowskim, wzywa pracowitego Michała Spadka, w wsi Radzimice zamieszkałego, aby końcem usprawiedliwienia siebie na zaniesioną przeciwko niemu Denuncyacyą Expedytury Celney Rogatkowey Nr. 4. miasta tuteyszego, o defraudacyą łokciowych towarow w dniu 1 Grudnia r. z. podaną, w Urzędzie Komory Cełł w Krakowie na Stradomiu przed dniem osmym miesiąca Lutego b. r. osobiście się stawił. W razie bowiem niestawienia się w oznaczonym Terminie przyaresztowane obiekta przez licytacyą sprzedane, i pobrane stąd pieniądze, iako też i te, które w gotowiznie Komorze są deponowane, do dalszego użycia JW. Dyrektorowi Skarbu Publicznego złożone będą; a iemu wieczne milczenie tylko pozostanie. W Krakowie d. 19 Stycznia 1811.

Suchrczewski, J. K. *Sokulski. P. K.* *Strzelecki, K. K.*

Trybunał Cywilny Iwszey Instancyi Departamentu Krakowskiego wydziału Igo Wszystkim którym na tym zależy podaie do publiczney wiadomości, iż nadesłane do tuteyszego Trybunału od Wysokiego Trybunału Appellacyynego Xięstwa Warszawskiego, w Rewizoryum Wiedeńskim zapadłe dekreta na dniu dzisieyszym na audyencyi Trybunalskiey publikowane były. które to dekreta rownie iako i akta następuiące: 1 W sprawie Ur. Jozefy z Rogalskich Petryczynowey przeciwko Ur. Stefanowi Petryczynowi o nieważność małżeństwa. 2 W sprawie Małgorzaty Sleczkowskiey przeciwko Elżbiecie Lipocowey o powrocenie pozłacanego łańcuszka. 3 W sprawie Ur. Jozefy z Bottow Wieruskiey przeciwko Ur. Stanisławowi Wieruskiemu o summę 625 z. ryn. tudzież 17 z. ryn. 18 kr. 4 W sprawie Ur. Antoniego Korybuta Daszkiewicza przeciwko Woyciechowi Olechowskiemu o ustąpienie folwarku Obrażowski zwanego. 5 W sprawie Ur. Alexandra Potkańskiego przeciwko Ur. Jozefie z Cieszanowskich Potkańskiey, o zapłacenie summy 342 z. ryn. 52 kr. i 35 ryn. 30 kr. 6 w Rekursie Bazylego Lewickiego, Mandataryusza Jana Taubera w sprawie z Xiędzem Urbanem Pomianowskim, o summę 100 czer. zł. i 850 ryn. 7 O uciążliwościach Rewizoryalnych Elżbiety Lipocowey w sprawie z Małgorzatą Sleczkowską o powrocenie łańcuszka pozłacanego. 8 W prozbie w sprawie Ur. Jozefy z Winnickich Humnickiey z UUr. Konegundą Solty-

kową, Tomaszem, Michałem i Janem Kantym Sołtykami o zniszczenie testamentu ś. p. Macieia Sołtyka, w kancellaryi Trybunału złożone, strony za opłatą tax z teyże kancellaryi swego Trybunału podnieść mogą. — W Krakowie d. 3 Listopada 1810.

Nikorowicz, Prezes.

Szpor, Sek

Trybunał Cywilny Iwszey Instancyi Departamentu Krakowskiego na wniosek JW. Prokuratora Królewskiego do wiadomości publiczney podaie: iż Ur. Jan Kanty Michiński bywszy Burgrabia Trybunału tuteyszego uwolniony od urzędu Burgrabiego żada oddania sobie kaucyi daney na summę 3000 zł. pol Ktoby zatym do rzeczonego Ur. Michińskiego miał iaką pretensyą z sprawowanego przez niego urzędu Burgrabiego pochodzącą; ma się zgłosić do Trybunału tuteyszego w przeciągu miesiąca iednego, gdyż po upłynionym tym terminie kaucya Ur. Michińskiemu zwrócona zostanie. W Krakowie dnia 18 Grudnia 1810.

Nikorowicz, Prezes.

Szpor, Sekretarz.

W miesiącu Styczniu Roku 1810 niżey na podpisie wyrażona w liście do J. Wielmożney Jozefy z Dembowskich Dembowskiey w Warszawie mieszkaiącey adresowanym przyłączyła dla zapisania Retrocessyi dobr Ruda na osobę teyże J. Wielmozney Dembowskiey Blankiet, czyli arkusz papieru steplowanego 4 ryńskowego z podpisem swoiego imienia i nazwiska. List takowy wraz z Blankietem zginął, i niedoszedł rąk J. Wielmożney z Dembowskich Dembowskiey, wzywa więc niżey podpisana ninieyszym tego, w których rękach by się wspomniony Blankiet znaydował, ażeby go pod adresem niżey podpisaney przez pocztę do Krakowa odesłać chciał, a zapobiegaiac nadużyciu, ostrzega publiczność ażeby nikt nienabywał cessyi dokumentu podpis niżey podpisany maiącego, bez dania wprost wiadomości niżey podpisaney otym, ażeby otrzymał od podpisaney oświadczenie czyli takowy dokument uznaie za prawdziwy i swoy własny, gdyż inaczey wszelkie szkody ztąd wynikaiące sam sobie przypisać będzie winien. W Krakowie d. 11 Stycznia 1811 roku.

Eleonora z Dembowskich Wodzicka

Eleonora z Dembowskich Wodzicka mieszkaiaca na ulicy *Stey Anny* w swoim domu własnym, obwieszcza przez Gazety publiczne wszystkich kupcow towarami handluiących, tak katolikow, iako i rożnego wyznania, tudzież rzemieślników, rybaków, rzeźników, piekarzow, i rożne produkta i wiktuały przedaiących, iż gotowemi pieniędzmi za wszystko płaci, aby nikt pretensyi nie rozcił, gdyż ta przyiętą nie będzie. Dnia 11 Stycznia 1811 roku.

Sąd Pokoiu Powiatu Hebdowskiego w Departamencie Krakowskim ma honor szacowną Publiczność uwiadomić, że na posiedzenia swoie w każdym tygodniu trzy dni przeznaczył, to iest Wtorek i Srodę dla spraw poiednawczych, a w Czwartek dla rad Familiynych, które w Hebdowie mieyscu Powiatowem odbywać się będą.

W Hebdowie dnia 9 Stycznia 1811.

Stanisław Pomian Cieński Sędzia Pokoiu.

Antoni T. Berski Pisarz Sądu.

Trybunał Cywilny Iwszey Instancyi Departementu Krakowskiego na wniosek W. Prokuratora Królewskiego, czyni wiadomo publiczności: że Ur Nikodem Rudowski, na podana przez siebie Rezygnacyą uwolniony iest Reskryptem JW. Ministra Sprawiedliwości od urzedu konserwatora hipotek Departamentu Krakowskiego. Ktoby zatym mógł mieć do Ur. Rudowskiego iaką pretensya z sprawowanego przez niego urzędu rzeczonego pochodzącą ma się w przeciągu miesiaca iednego zgłosić do tuteyszego Trybunału, gdyż po tym miesiecznym terminie upłynionym Ur. Rudowskiemu kaucya na urząd konserwatora złożona, na powrot oddaną zostanie.

W Krakowie dnia 18 Grudnia 1810 roku.

Nikorowicz, Prezes.

Szpor, Sekretarz.